

Specjalna Sesja Narodów Zjednoczonych na temat HIV/AIDS

Globalny kryzys – Globalna akcja

25-27 czerwca 2001, Nowy Jork

Przełom w walce z epidemią HIV/AIDS

Epidemia HIV/AIDS rozprzestrzeniła się na cały świat i dlatego należy natychmiast podjąć działania o zasięgu globalnym, aby ją powstrzymać. W wielu krajach epidemia zagraża całym zamieszkującym je społeczeństwom, zbierając obfite żniwo śmierci i niwecząc ciężko wypracowane zyski, zarówno w sferze ekonomicznej, jak i społecznej.

Pomimo wysiłków na rzecz ograniczenia rozmiarów epidemii nie udało się powstrzymać jej rozprzestrzeniania. Zasięg i skutki epidemii HIV/AIDS okazały się dużo poważniejsze, niż przewidywano dziesięć lat temu.

W okresie ostatnich 20 lat ponad 56 milionów ludzi zostało zakażonych HIV – liczba odpowiadająca populacji Wielkiej Brytanii. Około 22 miliony zakażonych zmarło na AIDS, z czego 4,3 miliona to dzieci.

Jedynie nadzwyczajne działania na skalę ogólnoswiatową mogą powstrzymać epidemię.

Można to zrobić. Ostatnie dwadzieścia lat wzbogaciło nasza wiedzę i dzisiaj wiemy już, w jaki sposób walczyć z HIV/AIDS.

Potrzeba nam teraz środków i zaangażowania politycznego, aby wykorzystać tę wiedzę na poziomie globalnym.

We wrześniu 2000 roku Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych postanowiło zwołać Specjalną Sesję na temat HIV/AIDS, której celem ma być przyspieszenie tego procesu.

Spotkanie odbędzie się w Nowym Jorku w dniach 25-27 czerwca 2001 – 20 lat po tym, jak pierwszy raz zdiagnozowano AIDS.

Specjalna Sesja na temat HIV/AIDS jest wydarzeniem przełomowym. Jej celem jest uaktywnienie najwyższych czynników politycznych, intensyfikacja działań na szczeblu międzynarodowym oraz mobilizacja środków niezbędnych w walce z epidemią.

Delegacje narodowe najwyższego szczebla przeanalizują plany działania, które okazały się najbardziej skuteczne, a także rozważą możliwość przedsięwzięcia nowych kroków i podjęcia współpracy. Do dyskusji przy okrągłym stole zasiadą przedstawiciele rządów, osoby zaangażowane w walkę z AIDS, reprezentanci organizacji pozarządowych i sektora prywatnego.

Cel, jaki postawiono przed uczestnikami Specjalnej Sesji to zbudowanie solidnych podstaw dla ogólnoswiatowego porozumienia, dzięki któremu można będzie skutecznie przeciwstawić się epidemii HIV/AIDS.

Potrzeba natychmiastowego podjęcia odpowiednich działań jest oczywista:

- Ponad 56 milionów ludzi na całym świecie jest zakażonych wirusem HIV
- Około 22 milionów ludzi zmarło w wyniku AIDS, z czego 4,3 miliona to dzieci
- W 2000 roku 5,3 miliona ludzi zostało zakażonych HIV
- W zeszłym roku na AIDS zmarło około 3 milionów ludzi
- Co miesiąc zakażeniu ulega 440 000 osób
- Obecnie około 1,5 miliona dzieci poniżej 15-go roku życia jest zakażonych
- Ponad 25,3 milionów mieszkańców Afryki Subsaharyjskiej jest zakażonych HIV
- W Południowej i Południowo-Wschodniej Azji żyje prawie 6 milionów nosicieli, podczas gdy w Azji Wschodniej i w krajach Pacyfiku jest ich 640 000.
- Prawie 1,8 miliona mieszkańców Ameryki Łacińskiej i Karaibów jest zakażonych HIV
- Do Europy Wschodniej i Azji Centralnej epidemia dotarła później, ale już 700 000 ludzi to nosiciele wirusa
- W Europie Zachodniej, Ameryce Północnej, Australii i Nowej Zelandii prawie 1,5 miliona osób żyje z wirusem HIV, podczas gdy w Afryce Północnej i na Środkowym Wschodzie liczba ta wynosi 400 000.

Raport Sekretarza Generalnego na temat HIV/AIDS

„Powstrzymanie, a nawet zmniejszenie rozmiarów epidemii HIV/AIDS i jej negatywnych skutków jest technicznie, politycznie i finansowo możliwe,” czytamy w Raporcie Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych, Kofi Annana, na temat HIV/AIDS, wydanym pod koniec lutego 2001 roku, stanowiącym podstawę dyskusji, której zwieńczeniem ma być Specjalna Sesja.

Sekretarz Generalny wezwał wszystkie państwa do większego zaangażowania politycznego i finansowego w walkę z epidemią HIV/AIDS. Wyszczególnił także siedem warunków, które należy spełnić, aby skutecznie zwalczać epidemię:

- skuteczne kierownictwo i współpraca
- ograniczenie społecznych i ekonomicznych negatywnych skutków epidemii
- ograniczenie stopnia zagrożenia zakażeniem w grupach ryzyka
- osiągnięcie porozumienia co do celów w działaniach prewencyjnych
- zagwarantowanie osobom zakażonym HIV i chorym na AIDS potrzebnej opieki i wsparcia
- zagwarantowanie odpowiednich i skutecznych środków zapobiegających i leczniczych
- zagwarantowanie odpowiednich środków finansowych.

Sekretarz Generalny przypomniał, jak ważne jest zapewnienie właściwej opieki medycznej milionom mieszkańców krajów rozwijających się. Celem priorytetowym jest tutaj zapewnienie powszechnego dostępu do tańszych leków, a także naprawa systemu publicznej służby zdrowia w krajach ubogich i poprawa jakości świadczonych przez nią usług.

W raporcie podkreślono potrzebę zredukowania socjo-ekonomicznych negatywnych skutków epidemii oraz ograniczenia czynników, które zwiększają stopień zagrożenia

zakażeniem – w szczególności: dyskryminacji ze względu na płeć, wykluczenia społecznego, konfliktów zbrojnych oraz niekorzystnych zmian ekonomicznych.

Należy poszerzyć zakres działań prewencyjnych. Szczególnie ważne jest podjęcie odpowiednich kroków, mających na celu zapobieganie zakażeniu dzieci przez ich matki. Należy także skoncentrować międzynarodowe wysiłki na polu badań, aby jak najszybciej stworzyć środki bakteriobójcze i szczepionkę przeciwko HIV/AIDS.

Sekretarz Generalny stwierdził, że skuteczne działanie możliwe jest dopiero przy zaangażowaniu się całych społeczności lokalnych, w tym osób żyjących z HIV/AIDS, i gdy łączy się ono z podniesieniem statusu kobiet i młodych ludzi. Innymi kluczowymi elementami, które wyszczególnia raport, jest przestrzeganie praw człowieka i zbudowanie nowego rodzaju partnerstwa.

(Pełny tekst raportu Sekretarza Generalnego dostępny jest pod adresem www.un.org/ga/aids)

Deklaracja Zobowiązań

Oczekuje się, że kraje członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjmą Deklarację Zobowiązań, zawierającą listę celów, do których realizacji będą dążyć.

Oczekuje się, że Deklaracja stanie się punktem odniesienia dla przyszłych decyzji rządów i organizacji międzyrządowych dotyczących walki z HIV/AIDS, i że stanie się potężnym narzędziem w rękach przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.

Tekst Deklaracji Zobowiązań jest obecnie przedmiotem negocjacji i konsultacji prowadzonych pod auspicjami Przewodniczącego Zgromadzenia Ogólnego, Harri Holkeri'ego z Finlandii. Konsultantami są ambasadorowie Australii i Senegalu, Penny Wensley i Ibra Deguene Ka. Konsultacje prowadzone są wtedy, gdy zachodzi taka potrzeba, a szczegółowe debaty miały miejsce w dniach 21-25 maja w Nowym Jorku.

Dać szansę młodym

Fakt, że HIV/AIDS w większości uderza w ludzi młodych dowodzi, jak bezbronni są oni wobec epidemii w bardzo wielu krajach, a to przecież oni są przyszłością rodzin, społeczeństw i państw. Podstawą wszystkich działań zmierzających do powstrzymania epidemii powinna stać się ochrona młodych ludzi i ich praw. Oznacza to, że powinni oni otrzymać potrzebne informacje i narzędzia, dzięki którym będą w stanie sami uchronić się przed zakażeniem. Działania takie odnoszą większy sukces, gdy młodzi ludzie uczestniczą w podejmowaniu decyzji, które dotyczą ich samych, kiedy dorośli słuchają ich i szanują, i kiedy wykorzystuje się ich wielką kreatywność i energię.

Skuteczne działania na rzecz powstrzymania epidemii to takie, w których wykorzystuje się zaangażowanie młodych ludzi. Z tego względu angażuje się ich obecnie w realizację kluczowych zadań w procesie przygotowań do Specjalnej Sesji

ONZ, aby podkreślić ich rolę w walce z epidemią HIV/AIDS oraz włączyć ich w toczący się dialog.

Media pokazują zaangażowanie młodych ludzi w kampanie informacyjne i prewencyjne. Innego rodzaju działania prowadzi się po zasięgnięciu opinii młodych ludzi na temat środków, które mogłyby zwiększyć skuteczność walki z HIV/AIDS.

(Więcej informacji na ten temat udziela Laura Borden, Koordynator ds. Młodzieży na Specjalną Sesję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, pod adresem bordenl@unaids.org.)

Potrzeba wspólnego działania

Działania na szczeblu rządowym są podstawowym elementem walki z epidemią HIV/AIDS, ale żaden rząd nie jest w stanie samodzielnie osiągnąć długotrwałych sukcesów. Akcje podejmowane przez władze są o wiele bardziej skuteczne, jeżeli angażują się w nie również obywatele, przedstawiciele świata biznesu, młodzi ludzie oraz media, żeby wymienić tylko kilka. Organizacja Narodów Zjednoczonych współpracuje w tej dziedzinie nie tylko z przedstawicielami kół rządzących, ale także ze wszystkimi, którzy angażują się w walkę z epidemią.

Działania na szczeblu rządowym stanowią oś całej strategii walki z epidemią HIV/AIDS. Jest ona najbardziej skuteczna wtedy, gdy buduje się ją w postaci programów ochrony zdrowia publicznego respektujących prawa człowieka, i kiedy środki umożliwiające prewencję, a także opieka i wsparcie są dostępne dla wszystkich obywateli. Władze państwowe mogą pomóc w połączeniu wysiłków przy realizacji programów do walki z HIV/AIDS, a przede wszystkim – mogą wyznaczać standardy, w oparciu o które prowadzi się działania w tym zakresie.

Świat biznesu może odegrać ogromną rolę w walce z epidemią HIV/AIDS, daleko przekraczającą udzielanie jedynie finansowego wsparcia. Programem minimum powinno stać się wdrażanie programów na rzecz zapobiegania HIV oraz innych programów związanych ze zwalczaniem epidemii w miejscu pracy. Pracodawcy mogą zrobić także coś więcej – wspierać działania podejmowane w obrębie społeczności lokalnej, w sąsiedztwie której mają siedzibę ich przedsiębiorstwa. Ich działania stają się skuteczniejsze, jeżeli współpracują z innymi przedsiębiorstwami na wszystkich szczeblach (np. poprzez krajowe rady biznesu do walki z AIDS) oraz z władzami i organizacjami pozarządowymi. Mogą także pomóc ludziom zakażonym, angażując swoje możliwości marketingowe i talent do pozyskiwania środków.

Media odgrywają kluczową rolę w propagowaniu wiedzy na temat HIV/AIDS. To prawdziwa tragedia, że ciągle jeszcze miliony ludzi na całym świecie nie wie, jak uchronić się przed zakażeniem. Co gorsza, 90% nosicieli nie ma pojęcia o tym, że są zakażeni. Kampanie informacyjne to podstawowa metoda uświadamiania ludziom, czym jest HIV/AIDS i media powinny angażować się w propagowanie tej wiedzy.

Organizacja Narodów Zjednoczonych – Wspólny Program Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS (UNAIDS)

W prowadzeniu ogólnoświatowej kampanii walki z HIV/AIDS UNAIDS wyznacza kierunek i wspiera na szczeblu globalnym działania podejmowane w tej dziedzinie.

Wspólnie z UNICEF-em (Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci), UNDP (Program Narodów Zjednoczonych na rzecz Rozwoju), UNFPA (Fundusz Ludnościowy Narodów Zjednoczonych), UNDCP (Program Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowej Kontroli Narkotyków), UNESCO (Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury), WHO (Światowa Organizacja Zdrowia) i Bankiem Światowym UNAIDS pomaga poszczególnym krajom budować strategie narodowe na rzecz zapobiegania rozprzestrzenianiu się HIV, zapewnienia opieki i wsparcia osobom zakażonym oraz radzenia sobie ze skutkami epidemii na wszystkich szczeblach – zarówno gospodarstw domowych, jak i gospodarki krajowej.

Stopniowo poszerzając zakres swoich działań system Narodów Zjednoczonych stymuluje porozumienie pomiędzy rządami, sektorem prywatnym, fundacjami, organizacjami lokalnymi i grupami religijnymi budując sieć o zasięgu regionalnym i krajowym.

Organizacje obywatelskie

Wszystkie organizacje obywatelskie, a szczególnie te, które reprezentują osoby żyjące z HIV/AIDS, są znaczącą siłą w walce z rozprzestrzenianiem się epidemii. Dzięki nim aktywność grup lokalnych może wykroczyć poza ramy społeczności lokalnej. Pomagają one także zainicjować działania nowego typu oraz zwrócić uwagę na pomijane wcześniej aspekty epidemii HIV/AIDS. Ich rola zdecydowanie wzrasta, gdy włączają się w działania na szczeblu krajowym i międzynarodowym.

Aby głos organizacji obywatelskich dotarł do uczestników Specjalnej Sesji Narodów Zjednoczonych utworzono e-forum (uczestnicy zabierają głos przesyłając e-maile). Kwestie poruszone podczas tej dyskusji zostaną przedstawione delegacjom rządowym podczas przygotowań do Specjalnej Sesji.

Aby wziąć udział w tej dyskusji proszę wysłać e-mail pod adres break-the-silence@hdnet.org.

(Więcej informacji znajdziesz na stronie www.hdnet.org.)

„Podczas Specjalnej Sesji Zgromadzenia Ogólnego na temat AIDS w czerwcu, wszystkie kraje członkowskie ONZ będą miały szansę podjąć zobowiązanie do włączenia się w walkę z epidemią AIDS. Z niecierpliwością czekam na tę okazję nie ze względu na wielkie słowa, które bez wątpienia padną podczas dyskusji, ale ze względu na jej rzeczywiste wyniki. U progu nowego stulecia, mieszkańcy każdego zakątka naszej planety uświadamiają sobie, jak ogromna jest skala epidemii HIV/AIDS. Musimy teraz skutecznie odpowiedzieć na to zagrożenie.”

Peter Piot, Dyrektor Wykonawczy Wspólnego Programu Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS (UNAIDS)

„Zachęcanie by wszyscy wzięli aktywny udział w walce przeciwko AIDS jest moim osobistym priorytetem. W naszych czasach ta epidemia jest największym wyzwaniem dla zdrowia publicznego. Musimy skorzystać z osiągnięć wszystkich sektorów społeczeństwa. Wzywam do pełnej mobilizacji sił politycznych by przyznawano nowe fundusze mające na celu spowodowanie natychmiastowej poprawy prewencji, edukacji, opieki i leczenia.”

Kofi Annan, United Nations Secretary - General